

Bot en gul maken plaats voor goudbrasem en haai

Dankzij een snel veranderende visstand en technologische ontwikkelingen gaan de zeevissers van ons land een spannend decennium tegemoet. Steeds meer 'zuidelijke' vissoorten komen dankzij het opwarmende water onze kant op en moderne materialen maken worpen van 100 meter bijna kinderspel. Hét Visblad blikt met ervaringsdeskundige Kees Westdorp en bioloog Bert Zoetemeyer vooruit.

TEKST JUUL STEYN FOTOGRAFIE BRAM BOKKERS

Met een krachtige worp speert deze Kees Westdorp drie volgepropte gulhaken richting de horizon. "Ik gooi nu zo'n 140 meter ver. Begin jaren '80 haalden we amper de helft. Dat hebben we allemaal aan de moderne techniek te danken", zo verklaart hij deze stormachtige ontwikkeling in werpafstanden. "Toen visten we met slappe volglashengels en nylon van 32/00, terwijl we tegenwoordig met de modernste carbon werpkanonnen gooien. Bij het ontwerp van dit nieuwe model van Penn waar ik nu mee werp, is zelfs nagedacht over de luchtweerstand. Die wordt sterk verminderd door de gaten die in de hengel zitten. Dat was tien jaar geleden ondenkbaar." En geloof het of niet: deze pook lijkt wel doorkliefd met een mes, een bizar gezicht. Getuige de respectabele afstand die Kees ermee haalt, werpt ook deze technische ontwikkeling zijn vruchten af. Behalve de hengels zijn ook de lijnen, bij de strandvisserij nog steeds van nylon, ongelofelijk veel sterker geworden. Ter illustratie: Kees vist nu met een hoofdlijn van 22/00 terwijl er al Nederlandse wedstrijdvisserij zijn die voor 16/00 kiezen. De dikkere voorslag vangt de klap op van de worp en de dunne hoofdlijn vliegt er dan bijna als vanzelf achteraan. Maar het kan nog gekker, zo vertelt deze zeevisser: "In de Middellandse Zee vissen sommige cracks met piepklein aas, werplloodjes van zo'n 100 gram en een hoofdlijn van maar 12/00. Daar halen ze met een beaasde onderlijn al afstanden tot wel 200 meter. En die ontwikkeling gaat gewoon door, dus de worpen zullen nog verder worden."

NIEUWE VISSOORTEN

Van nieuwe materialen heeft de bioloog Bert Zoetemeyer, werkzaam bij Sportvisserij

Meervoudig Nederlands kampioen kustvissen Kees Westdorp voorziet een toekomst die zowel wat materialen als vissoorten betreft veel uitdagingen biedt.

Nederland, naar eigen zeggen geen kaas gegeten. Maar van nieuwe vissoorten des te meer. Hij ziet de afgelopen tien jaar een duidelijke verandering in de visstand voor onze kust waarbij 'warmwatervissen' steeds meer onze kant op trekken. Zoetemeyer: "De opkomst van de zeebaars zal niemand ontgaan zijn, maar er zijn nog meer opmerkelijke ontwikkelingen. Rond het jaar 2000 was de vangst van een goudbrasem, zeekarper of zeebrasem echt iets bijzonders. Tegenwoordig zijn de meldingen van deze vissoorten eerder regel dan uitzondering." Kees Westdorp bevestigt dit en refereert naar afgelopen zomer toen er door sportvissers soms tientallen goudbrasems (*Sparus aurata*) per dag in de Oosterschelde werden gevangen. "Maar je maakt ook steeds meer kans om een heuse haai aan de haak te slaan. Vroeger hoorde je daar nooit over, maar tegenwoordig komen er toch met regelmaat gevlekte gladde en hondshaaien boven water. Als dat zo doorgaat, wordt het alleen maar spannender om te gaan strandvissen."

NEERGANG BOT EN GUL

Interessante ontwikkelingen wat nieuwe vissoorten betreft, maar hoe zit het met onze traditionele zeevissen? Zoetemeyer verwacht dat met name de kabeljauw, of gul zo je wilt, naar kouder water in het Noorden trekt en bij ons fors in aantal vermindert. "Maar hierbij spelen nog meer factoren mee", zegt hij. "Te hoge visserijdruk en het voedselarmere worden van het water hebben de afgelopen decennia beslist hun tol geëist." Kees Westdorp kan dit alleen maar bevestigen en denkt met weemoed terug aan vervlogen tijden. "In de jaren '80 kon je nog tientallen kabeljauwen vanaf het strand vangen. Mijn grootste vis ving ik toen vanaf het strand van Ouddorp, dat beest woog 18 pond. Kom daar nu nog maar eens om!" Dan weer optimistisch: "Vanaf

het strand is het gewoon heel lastig om lekker te gullen, maar toch vangen we ze nog wel hoor. De afgelopen jaren kon je zelfs weer behoorlijke aantallen vangen in de diepere delen van de Nieuwe Waterweg." Een andere vis die in aantal achteruit is gegaan is de bot. Maar hier ligt de oorzaak ook bij het afsluiten van zoetzoutovergangen. Zoetemeyer: "Jonge botten groeien bij voorkeur op in brak en zoet water. Paaieren doen ze echter in zee. Ze moeten dus vrij van zout naar zoet kunnen zwemmen, en weer terug. Door obstakels zoals de Haringvlietsluizen op te werpen, gooi je in één keer een belangrijke route tussen paai- en opgroeigebieden dicht. En ja, dat zie je dan terug in de omvang van de populatie van zo'n vissoort."

MOOIE TOEKOMST

Ondanks de ingezakte bot- en kabeljauwstand zijn zowel de bioloog als de sportvisser positief over de toekomst. Beiden denken dat het geheim van een gezonde visstand bij goed beheer ligt. Zoetemeyer hoopt dat wat wereldwijd nog niet erg wil vloten, wel op nationale schaal mogelijk is. "We

moeten overbevissing in de Noordzee een halt toe kunnen roepen door de visbestanden zeer nauwkeurig te monitoren en streng te controleren op overschrijding van de vangstquota. Daarnaast ben ik ervan overtuigd dat een nettenvrije zone voor de kust heel goed zou zijn voor de visstand én de hengelsport. Dat moet volgens mij dan gepaard gaan met een bag limit waarbij je als sportvisser bijvoorbeeld maar een beperkt aantal zeebaarzen mee naar huis mag nemen. Dan kunnen we als hengelsport laten zien dat wij de beste beheerders van visbestanden zijn." Ook Westdorp is groot voorstander van een nettenvrije zone in combinatie met een meeneemlimiet. "Dan kun je eindelijk die zogenaamde sportvissers aanpakken die tientallen zeebaarzen mee naar huis nemen. Ik ben zelf een grote eter en neem ook graag een visje mee voor de pot, maar je maakt mij niet wijs dat al die vis voor eigen consumptie is. Als we ook in de toekomst nog van een mooie visstand op zee willen genieten, moeten daar duidelijke en effectieve regels voor worden opgesteld."

Bioloog Bert Zoetemeyer hoopt dat wat wereldwijd nog niet erg wil vloten, wel op nationaal niveau mogelijk is: "We moeten overbevissing in de Noordzee een halt toe kunnen roepen door de visbestanden zeer nauwkeurig te monitoren en streng te controleren op overschrijding van de vangstquota."

ZEEVISSEN IN OPKOMST

Zeebaars (*Dicentrarchus labrax*)
De sterkste stijger is de zeebaars en steeds meer sportvissers richten zich specifiek op deze spectaculaire vis. Kan tot 1 meter lang worden. Minimummaat: 36 cm.

Goudbrasem (*Sparus aurata*)
De goudbrasem (ook wel dorade genoemd) kwam tot zo'n tien jaar geleden zelden noordelijker dan Bretagne voor. Tegenwoordig wordt deze vis vooral in de Zeeuwse wateren en in de Waddenzee steeds vaker aan de hengel gevangen. Kan 70 cm lang worden.

Gevlekte gladde haai (*Mustelus asterias*)
De gevlekte gladde haai is een vissoort die bij de bodem leeft in wateren met een diepte tot 100 meter. De laatste jaren komt haaiensoort echter ook steeds meer in ondiepe Nederlandse kustwateren voor. De soort is in de Zeeuwse wateren periodiek zelfs vanaf het strand goed te vangen. Kan tot 180 cm lang worden!

Gevlekte lipvis (*Labrus bergylta*)
De gevlekte lipvis wordt - net als zijn familielid de zwartooglipvis - steeds vaker, maar nog steeds sporadisch, in Nederland gevangen. Het zijn echte rotsbewoners, die veelal tegen blokkendammen en dergelijke aan worden gevangen. Lipvissen leven van kreeftachtigen, weekdieren en mossels. De gevlekte lipvis kan 60 cm lang worden, de zwartooglipvis wordt maximaal 25 cm lang.